

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny**, so sídlom v Bratislave, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline, so sídlom v Žiline, Hurbanova č. 16, proti povinnému **J. R.**, bývajúcemu v Ž., zastúpenému JUDr. J. M., advokátom so sídlom v Ž., **o vymoženie 664,01 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 22 Er 7692/2000, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2010 sp. zn. 6 CoE 28/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Oprávnenému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením zo 7. februára 2007 č.k. 22 Er 7692/2000-78 zamietol a/ návrh povinného z 23. mája 2005 na zastavenie exekúcie, b/ návrh povinného zo 16. októbra 2006 na zastavenie exekúcie, c/ námietky povinného proti exekučnému príkazu na zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti, d/ námietky povinného proti exekúcii. V odôvodnení uviedol, že uvedené návrhy a námietky sú nedôvodné a neopodstatnené. Proti exekúcii, ktorá je v danom prípade vedená na základe exekučného titulu – platobného rozkazu Okresného súdu Žilina zo 14. mája 1999 č.k. 1 Rob 674/1999, sa povinný bráni tým, že prestal vykonávať podnikateľskú činnosť, v súvislosti s ktorou mu bol poskytnutý finančný príspevok vymáhaný oprávneným. Povinným zdôrazňovaná skutočnosť ale nemá bez ďalšieho za následok zánik záväzkov (§ 559 až 587 Občianskeho zákonníka). Majetok, na ktorý sa vedie exekúcia, je síce predmetom bezpodielového spoluvlastníctva povinného a jeho manželky, avšak pohľadávka oprávneného, ktorá vznikla

za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do tohto spoluvlastníctva manželov (§ 147 Občianskeho zákonníka).

Krajský súd v Žiline uznesením z 31. marca 2010 sp. zn. 6 CoE 28/2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uviedol, že podanie povinného označené ako „mimoriadne dovolanie“ posudzoval podľa jeho obsahu a dospel k záveru, že ide o odvolanie. Konštatoval, že odvolanie povinného je procesne prípustné a podané v rámci odvolacej lehoty, je však nedôvodné, lebo smeruje proti vecne správne uzneseniu súdu prvého stupňa. Odvolací súd, stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v napadnutom uznesení, potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal povinný dovolanie s odôvodnením, že rozhodnutia súdov sú nesprávne, priečia sa zákonu a Ústave Slovenskej republiky a prehliadajú, že exekúcia bola proti nemu vedená bezdôvodne. Uviedol, že vykonávané rozhodnutie je vecne nesprávne a vo svojej podstate vychádza zo záveru, že Mesto Žilina nekonalo v danom prípade svojvoľne a práce pre toto mesto mal vykonávať zadarmo. Povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 20 000 Sk, zmluvnú pokutu a náhradu trov konania mu vôbec nemala byť uložená. Exekučné konanie je vedené proti zaniknutej firme R. – R. J., preto ani nemalo začať alebo malo byť zastavené. Nebol mu doručený exekučný titul a exekučný súd nevykonal dokazovanie, rozhodol bez úplného zistenia skutkového stavu a svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci.

Oprávnený vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutia súdov nižších stupňov sú správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Vo vyššie citovaných ustanoveniach sú síce – ako prípustný predmet dovolania – vymenované aj niektoré potvrdzujúce uznesenia odvolacieho súdu; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zamietajúce návrh povinného na zastavenie exekúcie alebo námietky povinného proti exekučnému príkazu a exekúcii, ale medzi nimi uvedené nie je. Prípustnosť dovolania povinného proti napadnutému uzneseniu preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie, ktoré podal povinný, by v danom prípade bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k takej vade. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania povinného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

1. Podstatnú časť dovolacích námietok možno z hľadiska obsahového podriaďiť pod tvrdenie povinného, že mu v exekučnom konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Dovolateľ tvrdí, že platobný rozkaz Okresného súdu Žilina zo 14. mája 1999 č.k. 1 Rob 674/1999 mu nikdy nebol doručený, a preto sa ani nestal vykonateľným exekučným titulom.

Exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať vykonateľnosť exekučného titulu v každom štádiu konania, nielen na námietky povinného proti exekúcii, ale aj ex officio, a to najmä ak nastanú pochybnosti o tom, či sa stal vykonateľným, predovšetkým či bol riadne doručený (porovnaj tiež IV. ÚS 278/2010). Dôvodom zastavenia exekúcie je aj zistenie exekučného súdu, že exekúcia sa navrhuje vykonať na základe rozhodnutia, na ktorom síce bola vyznačená vykonateľnosť, doložka vykonateľnosti bola ale vyznačená omylom alebo nesprávne, čo má za následok to, že rozhodnutie v skutočnosti nie je vykonateľné.

Za účelom posúdenia, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k dovolateľom namietanej procesnej vade, bol vyžiadaný spis Okresného súdu Žilina sp. zn. 1 Rob 674/1999. Po nahliadnutí do neho bolo zistené, že tento súd platobným rozkazom zo 14. mája 1999 č.k. 1 Rob 674/1999-22 uložil J. R. – R., aby do 15 dní buď zaplatil sumu 20 000 Sk, zmluvnú pokutu 5 % mesačne od 1. januára 1999 do zaplataenia a trovy konania 800 Sk, alebo aby v tej istej lehote podal odpor proti tomuto platobnému rozkazu. Podľa doručenky, ktorá je v tomto spise pripojená k č.l. 22, bol platobný rozkaz doručený J. R. 26. mája 1999. Z dovolacím súdom vyžiadaného spisu nevyplýva, že by proti tomuto platobnému rozkazu bol podaný odpor. Okresný súd Žilina 15. júna 1999 na vydanom a doručenom platobnom rozkaze vyznačil, že toto „rozhodnutie je právoplatné a vykonateľné 11. júna 1999“.

Keďže obsah dovolacím súdom vyžiadaného spisu nepreukázal opodstatnenosť tvrdenia dovolateľa, že mu platobný rozkaz Okresného súdu Žilina zo 14. mája 1999 č.k. 1 Rob 674/1999 nikdy nebol doručený, a preto sa ani nestal vykonateľným exekučným titulom, dospel dovolací súd k záveru, že vytýkaná „skutočnosť“ nenastala, a preto nemohla mať za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

2. Dovolateľ ďalej namieta, že exekučné konanie je vedené proti zaniknutej firme R. – R. J., preto ani nemalo začať alebo malo byť zastavené. Z hľadiska obsahového (§ 41 ods. 2 O.s.p.) by mohlo ísť o námietku, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p., teda námietku, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Účastníkom exekučného konania je ten, koho označí vymáhajúci veriteľ ako dlžníka (bez ohľadu na to, či je táto osoba skutočným dlžníkom alebo nie je). Spôsobilosť byť účastníkom (aj exekučného) konania má v zmysle § 19 O.s.p. ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju priznáva zákon. V občianskoprávných vzťahoch majú spôsobilosť mať práva a povinnosti predovšetkým fyzické osoby. Ich spôsobilosť vzniká narodením a zaniká smrťou (viď § 7 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). V zmysle § 18 ods. 1 tohto zákonníka majú uvedenú spôsobilosť tiež právnické osoby. Ustanovenie § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka za ne považuje a/ združenia fyzických alebo právnických osôb, b/ účelové združenia majetku, c/ jednotky územnej samosprávy a d/ iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon. Právnické osoby sa zriaďujú písomnou zmluvou alebo zakladacou listinou, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak (§ 19 ods. 1 tohto zákonníka), vznikajú ale až dňom ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (viď § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Dovolací súd v súvislosti s touto dovolacou námietkou poukazuje na to, že v súdnych rozhodnutiach ako aj procesných úkonoch v tejto veci (resp. súvisiacich s touto vecou) bol povinný označovaný ako „J. R. – R.“ (viď exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie, poverenie súdneho exekútora vykonaním exekúcie, námietky voči exekúcii, stanovisko oprávneného k námietkam povinného, uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí námietok povinného, návrh povinného na zastavenie exekučného konania, námietku proti exekučnému príkazu, uznesenie súdu prvého stupňa na č.l. 78 spisu, ako aj potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu na č.l. 148 spisu).

V rozhodnutí R 58/1997 vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky názor, že fyzická osoba musí byť v súlade s ustanovením § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O.s.p. označená menom, priezviskom a bydliskom, lebo sám osebe podnik, ktorého majiteľom je fyzická osoba, nie je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka; týmto podnikateľom je a môže byť len fyzická osoba, spôsobilá na práva a povinnosti podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak je takáto osoba v súdnom konaní označená len dodatkom k jej obchodnému menu (obchodným menom) bez mena a priezviska, ide o nedostatok spôsobilosti takto označeného subjektu byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.). V preskúmvanej veci ale o tento prípad nejde.

Povinným je v danom prípade fyzická osoba, ktorá bola v konaní označená menom a priezviskom (J. R.); dodatok pri takomto jej označení (R.) len spresňoval, že ide o vec (právnú záležitosť) týkajúcu sa tej oblasti činnosti fyzickej osoby, ktorú vykonávala pod týmto označením. V nadväznosti na to treba konštatovať, že ak J. R. prestal pod týmto označením (R.) podnikat', neznamena to, že by fyzická osoba J. R. nemala spôsobilosť byť účastníkom predmetného exekučného konania.

So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v danom konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p.

3. Povinný v dovolaní tvrdí, že rozhodnutia súdov sú nesprávne, vydané bez úplného zistenia skutkového stavu a spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ spochybňuje správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov a z nich vyvedených skutkových záverov. V prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov ale nejde o nedostatok, ktorý by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bol považovaný za dôvod, ktorý zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Dovolateľom tvrdená neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne zakladať tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad v danej veci nejde), ktorá ale sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

K námietke, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže tento dovolací dôvod bol uplatnený v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnuté uznesenie posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov. Názor, že nesprávne právne posúdenie veci nie je procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., je zhodne zastávaný všetkými senátmi občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

K námietke, že je nesprávne aj vykonávané rozhodnutie (platobný rozkaz) dovolací súd uvádza, že v exekučnom konaní nemožno skúmať vecnú správnosť rozhodnutia súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. Bráni tomu materiálna právoplatnosť exekučného titulu znamenajúca jeho záväznosť pre účastníkov konania a v tomto rozsahu aj pre všetky štátne orgány, a tiež jeho nezmeniteľnosť, ktorá sa prejavuje ako prekážka brániaca novému prejednávaniu veci. Dôsledkom tejto vlastnosti vykonávaného rozhodnutia je nemožnosť preskúmavania jeho vecnej správnosti v exekučnom konaní (viď tiež rozsudok najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. júna 2003 sp. zn. 5 Cdo 147/2002). Exekučný súd preto nie je oprávnený zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý exekučný titul vydal (viď tiež III. ÚS 41/2011).

4. Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie povinného procesne neprípustné. Vzhľadom na to jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

5. V dovolacom konaní úspešnému oprávnenému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti povinnému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal oprávnenému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na rozhodnutie o trovách dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyšší súd Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. marca 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková